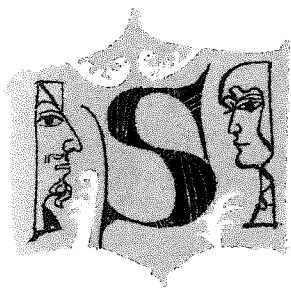


ROMEO A JULIE

*Bandello slovuťnému a znamenitému
panu Girolamovi Fracastorovi,
básníkú a učenému lékaři*

Letos v létě navštívil udatný a proslulý pan Cesare Fregoso, Váš velký přítel a pán, lázně Caldero, aby pil zdejší vodu, a ubytoval se v domě pana Mattea Boldiera, neobyčejně srdečného a ctihodného muže. Jak jistě víte líp než já, přichází sem mnoho hostů z Lombardie, Německa i odjinud, aby se léčili tou posilující vodou, která má při pravidelném používání téměř zázračné účinky. Mohu to sám nejlépe dosvědčit, trpěl jsem obtížnou ledvinovou chorobou a Vy jste mi předeřpsal několik dní tu vodu pít a každý den jste mi pro ni z Verony posílal do Caldera. Prospěla mi, jak jste si přál Vy i já, zbavila mě bolesti, už jsem od té doby necítil píchání, bez něhož jsem se dříve nemohl sehnout k zemi ani se pak narovnat. Pan Cesare zůstal v lázních několik dní, popřával si klid jako všichni, kdo tu vodu pijí, a bavil se s lázeňskými hosty. Přicházelo ho navštívit mnoho šlechticů z blízkých měst, všechny je radostně vítal a zval na bohaté hostiny, vždyť víte, jak dovede vyznamenávat své přátele, kteří si to podle jeho mínění zaslouží. Pořádaly se různé společenské hry a každý se věnoval té, jež ho nejvíc bavila. Jednoho dne se hovořilo o zlých nehodách, k nimž vede nešťastná láska, a kapitán Alessandro Peregrino vyprávěl o žalostné události, jež se stala ve Veroně za časů Bartolomea Scaly. Její smutný konec nás skoro všechny rozplakal. Je hodna soucitu a zaslouží si pozornosti jako výstraha potomkům, aby se mladí lidé naučili ovládat své city a nepropadali zoufalství. Proto jsem ji napsal a posílám Vám ji s věnováním, neboť vím ze zkušenosti, že se Vám moje povídání líbí a rád je čtete, což dokazuje Váš uhlazený, obsáhlý epigram složený na počest mých Sudiček. Buďte zdrav.



Žalostná smrt dvou nešťastných milenců, z nichž jeden zahyne jedem a druhý bolestí

Soudím, můj statečný pane, že obdiv, který chovám k svému rodnému městu, není přehnaný, málo měst v naší krásné Itálii překoná Veronu co do půvabné polohy, jak pro velebnou řeku Adizi, jež svými čistými vodami dělí město na dvě části a přináší hojnost zboží odesílaného z Německa, tak pro rozkošná a úrodná návrší a líbezná údolí s prosluněnými lány, jež ji obklopují. Nemluví ani o vydatných pramenech svěží, průzračné vody, jež slouží potřebám obyvatelstva, o čtyřech smělých mostech přes řeku a nespočetných uměleckých památkách. Ale neměl jsem v úmyslu pět chválu na své rodné hnízdo, chválí se a budí úctu samo o sobě, chci vám vyprávět politovánímhodný příběh o velkém neštěstí, které postihlo dva milence z urozených rodin.

V době vlády pánů della Scala žily ve Veroně dvě rodiny proslulé urozeností a bohatstvím, zvané Montecchi a Capeletti, mezi nimiž vládlo ať již z té či oné příčiny urputné a krvavé nepřátelství. Ve vzájemných potyčkách obou mocných rodin zahynulo již mnoho mužů z rodu Montecchi i Capeletti i jejich stoupenců, což jen zvyšovalo nenávisť. Pánem Verony byl tehdy Bartolomeo Scala, který se všemožně snažil usmířit obě strany, ale bez výsledku, zášť zapustila příliš hluboké kořeny v jejich srdcích. Přátelství sice neobnovil, ale dosáhl alespoň, že ustaly ty časté srážky, v nichž umírali lidé, takže když se nyní potkávali, mladí uvolňovali cestu starším z protivného tábora.

Po vánocích začínaly v městě slavnosti, k nimž přicházeli hosté ve škraboškách. Antonio Capeletti, hlava své rodiny, uspořádal

nádherný ples a pozval k němu urozené šlechtice a dámy. Bylo zde vidět skoro všechny mladé muže z města a dostavil se také Romeo Montecchi, asi dvacetiletý jinoch, nejhezčí a nejpříjemnější mezi veronskou mládeží. Měl maškarní úbor a přišel s několika přáteli do Capelettova domu, když už byla noc.

Romeo byl tehdy už dva roky zamilovaný do jisté šlechtičny, ustavičně ji sledoval, ať šla do kostela, nebo jinam, ale nedočkal se ani jediného vlídného pohledu. Několikrát jí poslal dopis, ale žena byla neoblomná a neuznala zamilovaného mládence za hodna odpovědi. Bylo mu zatěžko to déle snášet. Z velké bolesti se rozhodl, že opustí Veronu, zůstane rok nebo dva mimo domov a bude hledět na cestách po Itálii uklidnit rozbouřené city. Ale horoucí láska nabyla vrchu, vyčítal si, že ho vůbec napadla tak bláznivá myšlenka, a nedovedl se odhodlat k odjezdu. Často si říkal:

„Snad ani není možné, abych ji dosud miloval, když mi tak jasně dává najevo, že o mou náklonnost nestojí. Proč za ní stále chodím? Dívat se na ni mi nepomůže. Nepůjdu už za ní do kostela ani jinam, a snad když ji neuvidím, zkrátím poněkud svou vášeň, jež se živí krásou jejích očí.“

Ale kdež! Všechny útechy byly marné, čím byla žena odmítavější a jeho naděje slabší, tím žhavěji ji miloval a byl nešťastný, když ji některý den nespatriil. Byl ve své náruživosti tak svěhlový a houževnatý, že se jeho přátelé obávali, aby ho nakonec nezahubila, a často ho mírně kárali a prosili, aby od ní upustil. Ale dbal o jejich dobře míněné rady asi stejně, jako ta dáma o něj.

Romeo měl přítele, který obzvlášť želel, že za tou ženou tak vytrvale chodí, ačkoliv nemá naději na jakoukoliv odměnu, a že maří zbytečně čas v nejlepších letech svého života. Jednou mu řekl:

„Romeo, mám tě rád jako bratra, ale strašně mě mrzí, že před mýma očima taješ jako sníh na slunci. Přece vidíš, že ji nepřiměješ, aby tě milovala, ať děláš cokoliv, žádnými dárky na světě, že nic nepomáhá, že je stále odmítavější, tak proč se zbytečně namáháš? Je jasné, že o tebe nemá pražádný zájem. Patrně má milence a lpí na něm, že by ho nevyměnila ani za císaře. Jsi mladý a snad nejhezčí ze všech jinochů v městě. Mohu ti to říci do očí, jsi přítivý, způsobilý, příjemný a máš také vzdělání, což zvlášť šlechtí mladé lidi. Jsi jediný syn svého otce a jeho bohatství je všeobecně známé. Omezuje tě snad nebo hubuje, když utrácíš a dáváš dárky zcela podle libosti? Stará se o tebe a všechno ti dovoluje. Probud se a přiznej si, jak chybuješ. Strhni si z očí závoj, pro který nevidíš

správnou cestu před sebou. Věnuj svou přízeň ženě, která je toho hodná. Uraž se, máš na to právo, pýcha dokáže mnohem víc než sama láska. Začíná doba slavností a maškarád. Účastní se jich, a když náhodou zahlédneš tu nevděčnici, které se tak dlouho marně dvoříš, nevsímej si jí, uražená ješitnost ti pomůže ovládnout zjištěné city a vrátí ti svobodu.“

Ještě mnoha jinými důvody se věrný přítel snažil odvrátit svého Romea od nešťastného dobrodružství. Romeo ho trpělivě vyslechl a umínil si, že poslechne moudrou radu. Chodil k slavnostem, a když zahlédl tu domýšlivou dámu, ani se na ni nepodíval, ale prohlížel si ostatní dívky, aby si vybral tu, jež se mu bude nejlépe zamlouvat, jako by šel na trh kupovat koně nebo látku na šaty.

V těch dnech, jak jsme už řekli, přišel Romeo ve škrabošce na ples v paláci Capelettů, a třebaže s ním nebyli příliš zadobře, necítili se dotčení. Chvilí se procházel ve škrabošce, pak ji sňal a šel si sednout do kouta, odkud mohl pohodlně pozorovat hosty v sále, kde planulo množství pochodní, takže tam bylo světlo jako ve dne. Všichni, zejména ženy, se dívali na Romea a divili se, že se tak nenuceně pohybuje v domě pana Capeletta. Všichni ho měli rádi, Romeo nebyl jen hezký, ale také velmi dobře vychovaný a roztomilý. Jeho nepřátelé mu nevěnovali mnoho pozornosti, byl dosud příliš mladý.

Romeo odhadoval krásu jednotlivých žen v sále, uvažoval, která by odpovídala jeho vkusu, a bavil se tím tak, že ani nešel tančit. Pak zahlédl nevsedně krásnou dívku, kterou neznal. Neobyčejně se mu líbila a zdálo se mu, že hezčí dosud neviděl. Čím déle ji pozoroval, tím se její půvab zvyšoval v jeho očích. Díval se na ni zamilovaně a nedovedl od ní odtrhnout zrak. Řekl si, že musí stůj co stůj získat její přízeň. A tak nová láska překonala dosavadní a rozlítla v jeho nitru plamen, který už nikdy nepohasl – až ve chvíli smrti.

Romeo se neodvažoval pátrat, kdo ta dívka je, jen se na ni toužebně díval, sledoval pozorně všechny její pohyby při chůzi i při tanci a byl stále víc unesen. Seděl, jak jsme se už zmínili, v koutě a kolem něj procházeli všichni tanečníci.

Julie – tak se jmenovala dívka, jež Romea tak uchvátila – byla dcera pána domu a pořadatele slavnosti. Ani ona neznala Romea, ale zdálo se jí, že je to nejhezčí a nejroztomilejší mládenec, s jakým se kdy setkala, a čas od času na něj vrhla kradmý pohled, přičemž ji zaplavoval neznámý blažený pocit. Velmi si přála, aby se Romeo zúčastnil tance, aby si ho mohla lépe prohlédnout a promluvit s ním,

domnívala se, že by v jeho slovech nalezla stejné potěšení jako v pohledu na jeho tvář. Ale seděl sám a vypadalo to, že nemá do tance chuť. Všechnu jeho pozornost poutala krásná dívka, a ta opět měla oči jen pro něj. Když se jejich okouzlené pohledy setkaly a splynuly v jeden, uvědomovali si, že v nich plane stejný žár, že netouží po ničem jiném než vyznat si navzájem lásku.

Zatím se ples chýlil ke konci a začal poslední tanec, kterému se říká „pochodně a čapky“. Jakási dívka odvedla Romea do kola. Začal tančit, odevzdal pochodeň jiné dívce a změnil místo, jak tento tanec vyžaduje, a když se posléze octl vedle Julie, vzal ji rozechvěně za ruku. Po druhé dívčině straně byl jedooký Marcuccio, velmi příjemný mladý dvořan, oblíbený pro hbitý jazyk a žertovnou povahu. Měl vždy po ruce vtíp k rozesmání společnosti a rád si přátele dobíral, ale nikdy ne zlomyslně. Míval v létě i v zimě ruce studené jako alpský ledovec, i když si je nevímkak dlouho hřál u ohně.

Julie měla po levé ruce Romea a po pravé Marcuccia, a když ji vzal milenec za ruku, řekla mu s veselou tváří, snad aby ho přiměla k hovoru:

„To jsem ráda, že jste vedle mne,“ a přitom mu láskyplně stiskla dlaň. Romeo nebyl nezkušený ani plachý, opětoval její stisk a odpověděl:

„Proč jste ráda?“ a dychtivě ulpěl pohledem na jejích rtech. Odpověděla s líbezným úsměvem:

„Nedivte se, milý pane, jsem ráda, že jste tady, protože mi zahříváte alespoň levou ruku, když mi Marcuccio zmrazuje pravou.“

Romeo odpověděl pohotově:

„Jsem nesmírně rád, madonno, že vám mohu prokázat laskavost, netoužím po ničem jiném než vám sloužit a budu šťastný, jestliže se vám zlíbí poroučet mi jako nejponiženějšímu služebníkoví. A jestli vás moje ruka zahřívá, oheň vašich krásných očí mě přímo spaluje, a neposkytnete-li mně pomoc k zdolání toho požáru, brzy mě promění v popel.“

Po jeho slovech tanec skončil. Julie mu s povzdechem stiskla ruku a sotva stačila odpovědět:

„Ach, co jiného vám mohu říci, než že patřím víc vám než sama sobě.“

Romeo čekal, až budou hosté odcházet, chtěl zjistit, kterým směrem dívka půjde. Brzy pochopil, že je to dcera pana Antonia, a potvrdil mu to jeden známý, jehož se vyptával na přítomné ženy. Byl tím velmi zarmoucen, láska k dceři pana Capeletta se

mu zdála nebezpečná a stěží mohl doufat v její šťastný konec. Ale rána už byla otevřena a jed láska vnikl do srdce.

Také Julie dychtila dovědět se, kdo je ten jinoch, který si ji zcela podmanil. Zavolala starou chůvu, šla s ní do jedné komnaty, přistoupila k oknu do ulice, jež byla v té chvíli jasně ozářena mnoha pochodněmi, začala se jí vyptávat, kdo je tamten muž v tom a tom obleku, nebo ten s kordem v ruce nebo jiný, a nakonec se zeptala na mládence, který držel v ruce škrabošku. Chůva znala skoro všechny, i Romea, a řekla jí, kdo to je. Zaslechnuvši jméno Montecchi zůstala dívka zpola omráčená, neměla naději, že by jí dali za manžela muže z nepřátelské rodiny. Ale nedala rozčarování ani slovem najevo.

Ulehla, ale nemohla usnout, dlouho přemýšlela, ale láska k Romeovi v ní vzplanula již tak prudce, že se jí nemohla a ani nechtěla vzdát. Vzpomínala na neuvěřitelnou Romeovu krásu, uvědomovala si nesnáze i nebezpečí, jež jí hrozí, a že nemá žádnou naději, ale zdálo se jí, že tím její žár jen vzrůstá. Říkala si:

„Kam mě to má bláhová touha zavedla? Je vůbec jisté, že mě Romeo opravdu miluje? Co když to říkal jen proto, aby mě oklamal, a až dosáhne splnění své choutky, vysměje se mi jako holce z ulice. Chce se snad tímto způsobem pomstít znepřátelené rodině? Ne, nemůže být tak nešlechtný, aby chtěl zklamat dívku, která ho miluje a zbožňuje. V tváři se přece zrcadlí lidská duše, za jeho krásou se nemůže skrývat tak záluďné a nemilosrdné srdce. Věřím, že od tak hezkého jinocha mohu čekat jen lásku, vlídnost a něhu.

Ale i když mě miluje, jak o tom jsem přesvědčena, je víc než jisté, že otec nikdy nesvolí k našemu sňatku. Ale kdoví, možná že právě naopak vyhoví mému přání, aby byl příbuzenským svazkem konečně mezi oběma rodinami obnoven trvalý mír. Nejednou jsem slyšela, že i mezi mocnými knížaty a králi po urputných válkách nastal díky sňatku mír a přátelství k spokojenosti všech. Snad to budu právě já, která smírím obě rodiny.“

Při té myšlence zůstala, a kdykoli zahlédla Romea na ulici, mile se na něj usmála. Romeo tím byl nesmírně šťastný. Také jeho pronásledovaly protichůdné myšlenky, naděje se střídala s beznadějí, ale přesto se procházel ve dne v noci v blízkosti domu milované dívky, i když to bylo spojeno s nebezpečím.

Okna Juliiny ložnice vedla do úzké uličky a proti nim stála prázdná stodola. Když Romeo chodil po hlavní ulici a došel na roh, často spatřil dívku u okna. Pokaždé se na něj usmála a dávala najevo, že ho ráda vidí. Romeo chodíval do uličky i pozdě večer,

kdy bylo místo téměř zcela opuštěné, zůstával stát pod oknem a často zaslechl Juliin hlas. Jedné noci Julie, snad že něco zaslechla nebo z jiného důvodu, otevřela okno. Romeo se snažil ukrýt ve stodole, ale měsíc jasně svítil a Julie ho zahlédla. Byla v pokoji sama, tiše ho zavolala jménem a řekla mu:

„Romeo, co tu děláte sám v tak pozdní hodinu? Víte, co by vás čekalo, kdyby vás tu přistihli? Nevíte o nepřátelství mezi našimi rodinami, kolik lidských životů si už vyžádalo? Nemilosrdně by vás zabili. Neposloužilo by to ani vám, ani mé dobré pověsti.“

„Má paní,“ odpověděl Romeo, „přivedla mě sem láska. Nepochybují, že by se mě vaši pokusili zabít, kdyby mě tady našli. Bránil bych se, pokud by mé chabé síly stačily, a i kdybych byl přemožen, hleděl bych nezemřít sám. Ale i kdybych se měl rozloučit se světem, zemřít ve vaší blízkosti by pro mne byla ta nejbláženější smrt. Nikdy nepřipustím, aby mou vinou byla poskvrněna vaše čest, vlastní krev bych obětoval, aby nedoznala úhony. Jestliže mě milujete stejně jako já vás a na mém životě vám záleží jako mně na vašem, podař se vám odstranit všechny překážky a přičinite se, abych byl nejšťastnějším mužem na světě.“

„Co bych měla podle vás dělat?“ zeptala se Julie.

„Přál bych si,“ odpověděl Romeo, „abyste mě vpustila do svého pokoje, kde bych vám mohl pohodlněji a s menším nebezpečím vyznat všechnu svou velkou lásku a vylíčit vám, jak pro vás trpím.“

Julie namítla pohněvaně:

„Romeo, každý víme své, mám vás ráda víc, než mi moje čest dovoluje, ale řeknu vám otevřeně: jestli se domníváte, že mě získáte jinak než jako můj manžel, velmi se mýlíte, nikdy s tím nebudu souhlasit. Potloukáte se ustavičně v okolí domu, snadno byste mohl padnout do rukou zákeřných nepřátel a já bych už nikdy nebyla šťastná. Toužíte-li po mně stejně jako já po vás, měl byste si mě vzít za právoplatnou manželku. Budu vás bez rozmýšlení následovat, kam se vám zlíbí. Máte-li jiné úmysly, odejděte a nechte mě na pokoji.“

Romeo si nepřál nic jiného a vesele odpověděl, že po tom touží z celého srdce a že s ní uzavře sňatek, kdykoliv si bude přát.

„Dobře,“ dodala Julie, „ale aby bylo všechno v pořádku, přejí si, aby nás oddal můj zpovědník, ctihodný bratr Lorenzo z Reggia.“

Při tom zůstalo a Romeo, který se s mnichem velmi dobře znal, se nabídl, že s ním příštího dne důvěrně promluví. Tento mnich, člen řádu minoritů, byl znamenitý teolog a filosof a vyznal se

těž v jiných vědách, v alchymii a černé magii. Dbal, aby si před lidmi zachoval dobrou pověst, ale rád si též dopřával různé světské požítky. Počínal si přitom velmi opatrně a pro všechny případy hledal vždy oporu u některého šlechtice z dobré rodiny. K jeho nejmilejším přátelům ve Veroně patřil Romeův otec, všemi vážený pán, který byl přesvědčen o mnichově bezúhonnosti. Také Romeo ho měl velmi rád. Mnich Lorenzo nenavštěvoval jen palác Montecchiů, měl styky i s rodinou Capelettů a zpovídat se k němu chodila většina měštských šlechticů, muži i ženy.

Romeo se rozloučil s Julií a šel domů. Příštího dne navštívil františkánský klášter, vylíčil mnichovi, jakou láskou vzplanul k Julii a na čem se s dívkou dohodli. Fra Lorenzo projevil ochotu splnit všechno, oč ho Romeo žádal, jednak že mu nemohl nic odepřít, jednak protože si říkal, že tím sňatkem přispěje k usmíření Capelettů a Montecchiů a nakloní si pana Bartolomea, jenž si vřele přál mír mezi oběma rodinami, aby už konečně přestaly v jeho městě všechny výtržnosti. Oba milenci čekali jen na příležitost, aby se vyzpovídali a pak uskutečnili svůj záměr.

Přiblížila se doba postu. Julie se rozhodla, že se pro větší bezpečnost svěří staré služce, která s ní spávala v ložnici, a prozradila jí své starosti. Dobrá stařena jí sice kárala a rozmlouvala jí ten nápad, ale nic tím nedokázala a Julie ji nakonec přemluvila, aby zanesla Romeovi její dopis. Psala mu, aby přišel pět hodin po soumraku k jejímu oknu a přinesl si provazový žebřík. Romeo si přečetl dopis a byl šťastím bez sebe. Měl oddaného služebníka jménem Pietro, na něhož se už několikrát spolehl ve vážných věcech a pokaždé se přesvědčil o jeho obratnosti a věrnosti. Svěřil mu, co má v úmyslu, požádal ho, aby opatřil žebřík, a když si všechno připravil, odebral se ve stanovenou dobu spolu s Pietrem k paláci, kde na něj Julie čekala. Když poznala Romea, spustila dolů provaz, k němuž Pietro přivázal žebřík. Pak s pomocí stařeny upevnila žebřík k železné mříži a čekala na milence. Romeo se statečně vyšplhal nahoru a Pietro se schoval ve stodole. Mříž na okně byla silná a tak hustá, že bylo stěžší možno prostrčit ruku. Po výměně láskyplných pozdravů pravila Julie:

„Milý pane, dražší mi než světlo mých očí, pozvala jsem vás, abych vám oznámila, že s matčiným svolením půjdu příští pátek hned po kázání k zpovědi. Upozorněte fra Lorenza, aby všechno připravil.“

Romeo ji ujistil, že bratr Lorenzo o všem ví a rád splní jejich přání. Chvilí ještě hovořili o své lásce, pak Romeo sestoupil, spolu s Pietrem odvázali a stočili žebřík a odešli.

Julie byla šťastná a nemohla se dočkat sňatku s Romeem. V pátek, jak bylo smlouveno, se vypravila Juliina matka paní Giovanna s dívkou a služebnými do františkánského kláštera a dala zavolat bratra Lorenza do kostela. Mnich zatím vpustil Romea zadními dveřmi do zpovědní komůrky, jaké zde používají, zamkl za ním a pak šel do kostela k paní Giovanně. Řekla mu:

„Otče, přišla jsem tak brzy k zpovědi a přivedla s sebou Julii, protože vím, že jste pak celý den zaměstnán zpovídáním svých farníků.“

Mnich přisvědčil, že je tomu tak, udělil ženám požehnání, vrátil se do kláštera a zadním vchodem vstoupil do zpovědní cely, kde čekal Romeo. Julie šla k zpovědi první. Vstoupila do komůrky, zavřela za sebou dveře a dala mnichovi znamení, že je na místě. Fra Lorenzo odstranil hustou mřížku z okénka zpovědnice, přivítal Julii a pravil:

„Dceruško, podle toho, co mi řekl Romeo, smluvili jste si, že se za něj provdáš, a on je ochoten vzít si tě za manželku. Trváte na svém rozhodnutí?“

Oba milenci odpověděli, že si nepřejí nic jiného. Mnich pronesl několik slov k chvále manželství, pak odříkával otázky běžné při sňatku podle církevních zvyklostí. Romeo radostně navlékl prsten na ruku své drahé Julie. Dohodli se, že se uvidí příští noc, políbili se skrze okénko, Romeo opatrně vyklouzl z komůrky a z kláštera a s radostnou myslí šel po svých. Mnich upevnil opět mřížku na okénko tak, aby si nikdo nevšiml, že s ní bylo hnuto, vyslechl zpočátku šťastné dívky, potom její matky a ostatních žen.

V noci v určené době šel Romeo s Pietrem k zahradní zdi, přelezl ji s Pietrovou pomocí a sestoupil do zahrady, kde na něj čekala Julie se starou služkou. Když spatřila Romea, vyšla mu s otevřenou náručí vstříc, položila mu hlavu na rameno a zůstala tak chvíli beze slova, překonána neskonalou něhou. Stejně rozechvěn byl i Romeo, zdálo se mu, že nikdy nezakusil tolik štěstí. Pak se po mnoha polibcích uchýlili do zastíněného kouta zahrady, ulehli na lavici a dovršili skutkem posvátný manželský svazek. Romeo byl mladý, silný a nesmírně zamilovaný a užil několikrát rozkoš se svou spanilou nevěstou. Domluvili si, kdy se opět sejdou, a že se mezitím pokusí obměkčit pana Antonia, aby uzavřel mír a dal svolení k sňatku. Romeo tisíckrát líbal manželku, opustil zahradu a říkal si, že získal nejpůvabnější a nejkrásnější dívku pod sluncem.

Stejně blažená byla v té chvíli i Julie, věřila, že se žádný jinoch

nevyrovná jejmu Romeovi krásou, přívětivostí, uhlazeností, šlechtností a jinými vzácnými vlastnostmi. Dychtivě čekala, až se poměry upraví tak, aby se mohla před celým světem těšit ze své lásky.

Fra Lorenzo se zatím ze všech sil přičiňoval o smír mezi Monteky a Capeletty, záležitost vyhlížela už dost slibně, doufal, že se mu podaří k spokojenosti obou stran dosáhnout svolení k sňatku obou milenců.

Byly právě velikonoční svátky, když se na ulici poblíž brány Borsari směrem ke Castelvecciu hlouček Capelettů setkal s několika Montecchii a zuřivě je napadl se zbraní v ruce. Mezi Capeletty byl Juliin bratranec Tebaldo, velmi neohrožený mladý muž. Povzbuzoval své stoupence, aby se statečně vrhli na Montecchie a nikoho nešetřili. Srážka se rozrůstala, oběma skupinám přibíhali na pomoc lidé se zbraněmi a zápolící se tak rozohnili, že si bezohledně zasazovali krvavé rány. Náhodou se tu objevil Romeo, který si vyšel na procházku se svými sluhy a několika přáteli. Spatřil, jak se jeho příbuzní potýkají s Capeletty, a velmi ho to pobouřilo. Věděl, že se bratr Lorenzo pokouší sjednat smír, a nepřál si, aby docházelo k dalším hádkám. Chtěl zjednat klid a vyzval hlasitě přátele a sluhy, což slyšelo mnoho lidí na ulici:

„Bratři, oddělime je od sebe, aby ta rvačka nemohla pokračovat, přinutme je složit zbraně.“

Začal spolu s přáteli odstrkovat své i ty druhé a slovy i skutky se udatně snažil překazit další boj. Ale nic nedokázal, zápal na obou stranách vzrostl tak, že nechtěli přestat. Na obou stranách už několik mužů kleslo k zemi, když k Romeovi přiskočil ze strany Tebaldo a zasadil mu prudkou ránu kordem do boku. Ale Romeo měl na sobě drátěný nátělník a zůstal nezraněn, zbraň nepronikla pancířem. Otočil se k Tebaldovi a řekl mu přátelsky:

„Tebaldo, hrozně se mylíš, jestliže se domníváš, že jsem se přišel potýkat s tebou nebo s někým jiným. Octl jsem se tady náhodou a chtěl jsem své příbuzné odvést, toužebně si přeji, abychom se snášeli jako pořádní občané. A snažně tě prosím, zachovej se stejně i ty, aby už jednou přestaly rozbroje. Krve už bylo prolito dost.“

Všichni slyšeli jeho slova. Ale Tebaldo buď nerozuměl, co od něho Romeo chce, nebo nechtěl rozumět a vykřikl:

„Bídáku, zabiju tě!“

Zuřivě se vrhl na Romea a snažil se ho zasáhnout na hlavě. Romeo vždycky nosil drátěné rukavice, hlavu si kryl pláštěnkou, kterou měl přehozenou přes levou paži, namířil kordem na protiv-

níka, probodl mu hrdlo skrz naskrz a Tebaldo se okamžitě skácel mrtev k zemi.

Strhl se pokřik, objevila se stráž a bojovníci se vytratili na všechny strany. Romeo, nesmírně zarmoucený Tebaldovou smrtí, běžel s mnoha příbuznými ke klášteru svatého Františka, aby se ukryl v cele bratra Lorenza.

Když se dobrý mnich dověděl o smrti mladého Tebalda, byl zoufalý: viděl, že se mu nyní nepodaří ukončit nepřátelství mezi oběma rodinami. Capelettové si šli stěžovat k panu Bartolomeovi. Naproti tomu Romeův otec a ostatní významní Montecchieové předložili důkazy, že Romeo šel na procházku s několika přáteli, náhodou se objevil na místě, kde Capelettové přepadli Montecchie, snažil se obnovit klid a zabránit šarvátce. Když ho Tebaldo zákeřně bodl, žádal ho, aby odvedl příbuzné a odložil zbraň. Tebaldo na něj znovu zaútočil a stalo se neštěstí. Obviňovali se před panem Bartolomeem navzájem a prudce se pohádali. Bylo zřejmé, že srážku vyvolali Capelettové, mnoho hodnověrných svědků potvrdilo, co předtím Romeo řekl svým přátelům a co Tebaldovi. Pan Bartolomeo nařídil, aby všichni složili zbraně, a Romea vypověděl z města.

V paláci Capelettů hořce oplakávali smrt svého Tebalda. Také Julie usedavě plakala, ale ne nad bratrancovou smrtí. Nesmírně ji sklíčovalo, že ztrácí naději na sňatek, a neuměla si představit, jak ta celá věc skončí. Dozvěděla se od fra Lorenza, kde se Romeo skrývá, napsala mu dopis a po staré služce ho poslala mnichovi. Věděla, že byl Romeo vypovězen a musí opustit Veronu, a vřele ho prosila, aby jí dal možnost odejít s ním. Romeo jí odepsal, aby byla klidná, že se časem všechno urovná, že se zatím nerozhodl, kam se uchýlí, ale že zůstane pokud možno nablízku a před odjezdem udělá všechno, aby se s ní mohl sejít na místě, které si zvolí.

Nejméně nebezpečným místem se Julii zdála zahrada, kde strávili svatební noc. Vzkázala Romeovi, kdy tam na něj bude čekat. Jinoch si vzal zbraň, s mnichovou pomocí opustil nepozorovaně klášter a s věrným Pietrem spěchal k manželce. Julie ho uvítala s hořkým pláčem, dlouhou chvíli stáli beze slov, líbali se, po tváři se jim řinuly slzy a svažovaly jim rty. Naříkali, že se tak brzy musí odloučit, stěžovali si na nepříznivý osud, objímali se a líbali a několikrát užili rozkoše. Když se blížila chvíle rozloučení, prosila Julie úpěnlivými slovy Romea, by ji odvedl s sebou.

„Můj drahý pane,“ řkala mu, „ustřihnu si vlasy, obleču se jako chlapec, půjdu s vámi, kam si budete přát, a láskyplně vám budu

sloužit. Oddanějšího sluhu nikdy nemůžete mít. Drahý manželé, prokažte mi tu laskavost, dovolu, abych sdílela váš osud, a co se stane s vámi, to ať se stane i se mnou.“

Romeo ji utěšoval nejněžnějšími slovy, ujišťoval ji, že jeho vyhnanství, jak pevně doufá, brzy skončí, vladař prý už dal v tom smyslu otci určitou naději. Kdyby ji chtěl vzít s sebou, odvedl by si ji ne v šatě pázete, ale jako svou manželku a paní ve vsí úctě a pohodlí, na které je zvyklá. Věří, že jeho trest nepotrvá déle než rok, jestli se zatím obě příbuzenstva mezi sebou přátelsky nedohodnou, zasáhne kníže a přiměje je k smíru třeba proti jejich vůli. Ale ať to dopadne jakkoliv, kdyby se ta věc protahovala, postará se o jiné východisko, protože bez ní nemůže dlouho žít. Pak si umluvili způsob, jak si budou dopisovat. Romeo ještě dlouho manželku utěšoval, ale zoufalá dívka stále jen plakala. Když se blížilo jitro, milenci se pevně objali, políbili se a dali si se slzami v očích sbohem.

Romeo se vrátil do kláštera a Julie do své ložnice. Romeo si již vymyslel způsob, jak se dostat z města, za dva dny opustil tajně Veronu v obleku cizího obchodníka a se spolehlivým průvodcem dojel bezpečně do Mantovy. Najal si dům, otec mu dal na cestu hodně peněz, a pohodlně se v něm ubytoval.

Julie celé dny plakala a vzdychala, jedla málo a ještě méně spala, probděla často celou noc. Matka se znovu a znovu vypyťovala plačící dcery, proč stále naříká a co ji tak skličuje, domlouvala jí, že je na čase osušit slzy, že se už nad bratrancovou smrtí naplakala dost. Julie odpovídala, že sama neví, co ji trápí. A kdykoliv se mohla vyhnout společnosti, oddávala se své bolesti a slzám. Zhubla, posmutněla a už se ani nepodobala krásné Julii, jakou bývala dřív.

Romeo ji v dopisech uklidňoval, dával jí naději, že zakrátko budou opět spolu. Všele ji prosil, aby se hleděla zabavit a být veselá, aby se stále jen nermoutila, že se všechno dobře vyřeší. Ale bylo to marné, bez Romea nebyla dívka s to vyhojit svou bolest. Matka si myslela, že je dívka smutná, protože se nedávno provdalo několik jejích přítelkyň a že sama také touží po manželství. Sdílela svou myšlenku panu Antoniovovi a řekla mu:

„Drahý muži, ta naše dceruška vede truchlivý život, ustavičně pláče a vzdychá a vyhýbá se jak jen může všem lidem. Několikrát jsem se jí ptala, co je příčinou jejího zármutku, snažila jsem se to všemožně vypátrat, ale stále tomu nerozumím. Pořád opakuje, že neví, co ji trápí. Všichni ostatní v domě jen krčí rameny a nevědí, co si o tom myslit. Jistě má nějakou velkou bolest, usychá nám

přímo před očima. Přemýšlela jsem o tom dost a dost, ale napadla mi jen jedna věc. V masopustu se vdalo několik jejích družek, ale nikdo se nezmínil, jestli také ona dostane manžela, a proto je tak smutná. Letos na svatou Eufemii jí bude osmnáct let. Chtěla jsem s tebou o tom promluvit, je myslím nejvyšší čas, abys jí sjednal důstojný a výhodný sňatek, aby nezůstala bez muže. Dcery nejsou zboží, jemuž prospívá, když leží dlouho na skladě.“

Panu Antoniovi se zdálo, že na tom něco je, a odpověděl:

„Milá ženo, když jsi nezjistila o zasmušilosti naší dcery nic jiného a myslíš si, že bych jí měl dát manžela, pokusím se pro ni najít ženicha, který by odpovídal našemu stavu. Mezitím se snaž zjistit, není-li do někoho zamilovaná a který muž by se jí nejvíc líbil.“

Madonna Giovanna slíbila, že udělá, co bude moci, a znovu se pozorně vyptávala jak dcery, tak služebnictva, ale nic se nedověděla. Pan Antonio si vzpomněl na hraběte Parise di Lodrone, asi pětadvacetiletého hezkého a bohatého mladého muže. Začal s ním vyjednávat o sňatku a všechno nasvědčovalo, že bude mít úspěch. Sdělil to manželce a paní Giovanna jeho úmysl schvalovala. Promluvila o tom s dcerou, ale Julii její slova nekonečně zarmoutila. Matku to roztrpčilo, nechápala, proč dívka odmítá. Po delší rozpravě jí řekla:

„Tak tedy, dceruško, jak vidím, nechceš manžela?“

„Vůbec se nechci vdávat,“ odpověděla dívka a prosila matku, jestli jí má jen trochu ráda, aby s ní nemluvila o sňatku.

„Co s tebou bude,“ řekla matka, „když se nevdáš? Chceš žít jako pámbíčkářka nebo jít do kláštera? Řekni mi, jak si to představuješ.“

Julie odpověděla, že nechce být ani pámbíčkářka, ani jeptiška, že sama neví, co chce, leda zemřít. Ta slova matku dočista udivila a zarmoutila. Byla na rozpacích, co na to říci a co udělat. Služebnictvo nevědělo nic jiného, než že Julie je od bratrancovy smrti stále zasmušilá, ustavičně pláče a nepodívala se od té doby ani jednou z okna. Matka pověděla všechno panu Antoniovi. Zavolal si dceru a po několika slovech jí řekl:

„Dceruško, jsi ve věku, kdy se dívky vdávají. Našel jsem ti urozeného, bohatého a hezkého ženicha, hraběte Lodrona. Připrav se na sňatek s ním, udělej, co si přeji, tak vznešeného nápadníka nenalezneš každý den.“

Julie odpověděla bez obalu a směleji, než se na dceru sluší, že se nechce vdávat. Otec se rozčilil a rozzlobil a byl by ji málem uhodil. Ostře ji pokáral a nakonec jí řekl, že se musí za tři čtyři

dný ať ráda či nerada odebrat s matkou a příbuznými do Villafranky, kam za ní přijede se svým doprovodem hrabě Paris. A prý si nepřeje slyšet žádné vytáčky a odmlouvání, jinak zlomí její odpor tak tvrdě, že ji to bude do smrti mrzet.

Každý, kdo někdy miloval, si dovede představit, co v té chvíli Julie prožívala. Zůstala omráčena, jako by ji byl zasáhl blesk z oblohy. Když se poněkud vzpamatovala, dala o tom prostřednictvím mnicha Lorenza vědět Romeovi. Odepsal jí, aby nevěšela hlavu, že co nejdříve přijde a odvede ji z otcovského domu do Mantovy. Zatím musila navštívit Villafranku, kde měl otec statek a krásný dům. Šla tam tak radostně, jako jde odsouzenec k smrti pod šibenici.

Hrabě Paris byl už přítomen, spatřil ji v kostele při mši, a ačkoli byla hubená, bledá a smutná, zalíbila se mu, odjel do Verony a dojednal s panem Antoniem sňatek. Také Julie se vrátila do Verony, otec jí oznámil, že její sňatek s hrabětem Parisem je hotová věc, a domlouval jí, aby se nezdráhala a byla veselé myslí. Ovládla se, potlačila slzy, které se jí draly do očí, a otci neodpověděla.

Svatba byla stanovena na polovinu září. Julie byla bezradná, nevěděla, jak se zachovat, rozhodla se zajít za mnichem Lorenzem a poradit se s ním, co dělat, aby se zbavila manželského závazku. Blížil se svátek Nanebevzetí blahoslavené Panny, matky našeho Spasitele! Julie použila té příležitosti, vyhledala matku a řekla jí:

„Drahá matko, nevím a nedovedu si vysvětlit, proč jsem stále tak smutná, od Tebaldovy smrti mě nic na světě netěší, trápím se stále víc a nic nedokáže rozptýlit můj žal. Ráda bych se ve svátek Nanebevzetí naší orodovnice Panny Marie vyzpovídala, možná, že se mi v mém zármutku trochu uleví. Co o tom soudíte, má dobrá maminko? Myslíte, že to mám udělat? Domníváte-li se, že je pro mě jiná cesta, řekněte mi to, já sama už si nevím rady.“

Paní Giovanna byla hodná a velmi pobožná žena, dceřin úmysl jí potěšil, horlivě ho schvalovala a vyzývala ji, aby od něho neupustila. Šly tedy společně do kostela svatého Františka a daly si zavolat bratra Lorenza. Julie vešla do zповědňi cely, poklekla u okénka naproti mnichovi a pravila:

„Otče, nikdo na světě neví lépe než vy, co se stalo mezi mnou a Romeem, a nemusím vám to opakovat. Vzpomínáte si jistě na dopis, který jsem vám poslala, abyste si ho přečetl a pak doručil mému manželovi; psala jsem mu, že mě otec zaslíbil hraběti Parisu Lodronovi. Romeo odepsal, že něco podnikne, ale bůhví kdy. Svátba se má konat v září, ta doba se blíží a nevím, jak se zba-

vít toho Lodrona, kterého bych raději nazvala ladrone, zloděj a vrah, protože chce uloupit něco, co patří jinému. Proto k vám přicházím o radu a pomoc. Nechci se spoléhat na to »přijdu a postarám se«, jak mi napsal Romeo, jsem jeho právoplatná žena, manželství bylo dovršeno, nemohu patřit jinému muži, a i kdybych mohla, nechci, přejí si být navždy jeho. Povím vám, co jsem si usmyslila. Ráda bych, můj otče, abyste mi opatřil trikot, kabátec a ostatní části chlapeckého úboru, obléknu si ho a pozdě večer nebo časně ráno opustím tajně Veronu, půjdu do Mantovy a zůstanu v Romeově domě.“

Mnichovi se ten nepřilíš šťastný nápad nijak nezamlouval a odpovéděl:

„Dceruško, takhle to nemůžeš provést, vystavila by ses příliš velkému nebezpečí. Jsi mladá, zhýčkaná, taková námaha je nad tvé síly, nejsi zvyklá chodit pěšky. Ani neznáš cestu a zabloudila bys. Kdyby tě otec nenalezl v tvém pokoji, poslal by své lidi ke všem branám a do všech ulic a snadno by tě našli. Odvedl by tě zpátky domů, vyslýchal by tě, proč jsi chtěla v přestrojení opustit město. Nevím, jestli bys snesla všechny hrozby a možná i bití, kterým by tě nutil říci pravdu. A kdyby ses přiznala, že jsi se vypravila za Romeem, pozbyla bys naději, že ho ještě někdy spatříš.“

Julie uznávala, že má mnich Lorenzo pravdu, a řekla:

„Když se vám, otče, můj nápad nelíbí, poraďte mi, jak rozmotat ten spletitý uzel, kterým jsem spoutána, abych se co nejpohodlněji mohla sejít se svým Romeem, protože bez něho nemohu žít. Nemůžete-li mi pomoci jinak, zařídte to alespoň, abych si nemusela vzít nikoho jiného, když nemohu dostat jeho. Romeo mi vyprávěl, že se výborně vyznáte v bylinách a jiných lécích, že dovedete připravit nápoj, který za dvě hodiny přivodí bezbolestnou smrt. Dejte mi ho tolik, kolik bude stačit, abych vyvázla z rukou toho zloděje, když už mi nedovedete vrátit mého chotě. Víím, jak mě Romeo miluje, a bude mu milejší, když umřu, než abych živá patřila jinému. Ochráníte tím mě a celou rodinu před nesmírnou hanbou. Nebudu-li mít jinou možnost, jak se zachránit z toho rozbourěného moře, kde bez kormidla bloudím ve vratkém člunu, slibuji na svou čest a také to dodržím, že si jednou v noci ostrým nožem proříznu hrdlo, protože chci raději zemřít, než porušit Romeovi manželskou věrnost.“

Lorenzovou velkou zálibou byly různé alchymické pokusy, v mládí zcestoval mnoho zemí, aby získal znalosti a zkušenosti, prozkoumal zejména vlastnosti různých bylin a nerostů a vyznal se ve své době

lépe než kdo jiný v přípravě divotvorných nápojů. Objevil mezi jiným velmi účinný uspávací prostředek v podobě těstovité hmoty, kterou sušil a rozmělnoval na prášek. Stačilo rozpustit trochu prášku ve vodě, a kdo se jí napil, upadl za čtvrt nebo půl hodiny do spánku, přičemž všechny známky života zmizely a ani nejznamenitější lékař by byl nepoznal, že není mrtev. Zdánlivá smrt trvala čtyřicet hodin nebo více, podle množství nápoje a tělesných vlastností. Když přestal prášek působit, muž nebo žena se probudili jakoby z dlouhého, sladkého spánku a necítili žádné obtíže. Když nyní mnich vyslechl, k jak zoufalému činu se nebohá dívka rozhodla, bylo mu jí líto a jen ztěží zdržoval slzy. Řekl jí soucitně:

„Nemusíš hned myslet na smrt, dceruško, jakmile jednou opustíš tento svět, už nikdy se nevrátíš, leda v den posledního soudu, kdy my všichni vstaneme z mrtvých. Chtěl bych, abys žila, dokud se Bohu líbí. On nám dal život, on nás při něm udržuje a podle svého uvážení nám ho opět odejme. Vypuď z mysli všechny trudné myšlenky, jsi mladá, těš se ze života a ze svého Romea. Proti všemu se najde lék, nepochybuji o tom. Jak víš, v tomto nádherném městě mi všichni důvěřují a váží si mne. Kdyby se rozneslo, že jsem měl účast na tvém sňatku, vzešla by mi z toho škoda a nekořečná hanba. A což teprve, kdybych ti dal jed! Ani žádný nemám, a i kdybych měl, nedal bych ti ho. Byla by to smrtelná urážka Boha a kromě toho bych nadobro ztratil dobrou pověst. Jistě jsi slyšela, že se jen málo důležitých záležitostí odbude bez mé účasti, a není tomu ani čtrnáct dní, co mi sám vladař svěřil neobyčejně vážné posláním. Rád něco udělám, dceruško, pro tebe i pro Romea, vynasnažím se, abys patřila jemu, a ne tomu Lodronovi, a přitom nemusela umírat. Ale je nutné to provést tak, aby na to nikdo nepřišel. Musíš mi věřit, být statečná a udělat všechno, co ti nařídím, rozhodně ti to nijak neublíží. Povím ti, oč jde.“

Mnich ukázal dívce prášek, vysvětlil jí, jaké má účinky a že ho mnohokrát vyzkoušel, pokaždé s dokonalým úspěchem.

„Dceruško,“ dodal, „ten prášek je velmi vzácný a působí přímo zázračně. Vůbec ti neuškodí, usneš, jak jsem ti řekl, budeš klidně odpočívat a kdyby tě prohlížel sám Galenus, Hyppokrates nebo Avicenna či kdokoliv ze školy nejproslulejších lékařů, kteří kdy žili nebo žijí, jednomyslně by tě prohlásili za mrtvou. Až se prášek vstřebá, vzbudíš se krásná a zdravá jako každé jiné ráno ve své posteli. Vypiješ nápoj před rozedněním, za chvíli usneš, přijdou tě budit, ale neprobudí tě. Tep se ztratí, budeš chladná jako led. přivolají lékaře, příbuzné, všichni tě budou považovat za mrtvou

a tak tě večer pochovají do hrobky tvých Capelettů. Tam budeš klidně odpočívat noc a den. Dám o tom po poslu vědět Romeovi a příští noc pro tebe přijdeme. Odvede si tě tajně do Mantovy a tam se budeš skrývat, dokud nenastane kýžený mír mezi tvou a jeho rodinou, což myslím může být brzy. Jestli se ti tenhle způsob nezamlouvá, nevím, jak jinak bych ti mohl pomoci. Ale nezapomeň: jak jsem řekl, musí to zůstat mezi námi a nesmíš se prozradit, jinak zničíš sebe i mne.“

Julie by byla šla pro Romea nejen do hrobky, ale třebaš do rozžhavené pece, zcela důvěřovala mnichovi, bez rozmyšlení přijala jeho návrh a odpověděla:

„Udělám všechno, otče, co mi řeknete, spolehnu se úplně na vás. Nebojte se, že bych o tom někomu řekla, budu mlčet jako hrob.“

Mnich okamžitě spěchal do své cely, přinesl jí dávku prášku zabalenou do papíru, asi tolik, co by se vešlo na lžičku. Julie uložila prášek v taštičce a upřímně mnichovi poděkovala. Fra Lorenzo měl pochybnosti, zda bude mladá dívka tak nebojácná a dá se zavřít do hrobky mezi mrtvé, a zeptal se:

„Řekni mi, dceruško, nebudeš mít strach z bratrance Tebalda? Je to nedávno, co byl zabit, leží ve vaší hrobce a bude patrně silně zapáchat.“

„O to nemusíte mít starost, otče,“ odpověděla dívka neohroženě, „i kdybych měla projít všemi hrůzami pekla, abych našla Romea, nic bych si nedělala z věčného ohně.“

„Budiž tedy ve jménu našeho pána Boha!“ pronesl mnich.

Rozveselená Julie se vrátila k matce a cestou domů jí řekla:

„Milá matko, věřte mi, že ten fra Lorenzo je opravdu svatý muž. Jeho zbožná a laskavá slova mi poskytla takovou útěchu, že rozptýlila téměř všechn hluboký zármutek, který mě tak sužoval. Nedovedete si představit, jak proctěně se mnou hovořil a jak okamžitě pochopil, co mě trápí.“

Paní Giovanna si všimla, že je dcera veselejší než jindy, a celá rozradovaná jí řekla:

„Požehnej tě Bůh, drahá dceruško! Jsem nesmírně ráda, že jsi opět klidnější, náš duchovní otec si zaslouhuje naši vděčnost. Musíme mu projevit přízeň a podporovat ho almužnami. Klášter je chudý a mniši se za nás modlí celý den.“

Paní Giovanna opravdu věřila, že se Julie zbavila svého smutku, když viděla, jak vesele se tváří, a pověděla o tom manželovi. Oba z toho měli radost a už neměli podezření, že se do někoho zamilovala. Necháпали sice, proč tak dlouho truchlila, domnívali se, že

ji možná tak zarmoutila bratrancova smrt nebo jiná událost. Uvědomovali si, že je dosud příliš mladá, a byli by nejraději s jejími vdavkami rok nebo dva počkali, ale jednání s hrabětem pokročilo tak, že nebylo možno s ohledem na slušnost a čest odvolat dohodu. Určili den svatby a přichystali pro Julii nádherná roucha a šperky. Dívka byla v dobré náladě, smála se a žertovala a nemohla se dočkat chvíle, až vypije vodu s práškem.

Svatba se měla konat v neděli. V sobotu večer si Julie tajně připravila sklenici vody a ukryla ji v hlavách postele, aby si jí stará služka nevšimla. Tu noc skoro nespala a přemýšlela o tom, co jí čeká. Když se blížilo jitro, kdy měla vypít nápoj, zjevil se jí v duchu Tebaldo, tak jak ho naposledy viděla, s proboděným hrdlem, zbrocený krví. Pomyslela si, že ji uloží vedle něho nebo snad přímo na něj, že tam budou ostatní mrtví a holé kosti, celým tělem jí projel mráz, vlasy jí vstávaly hrůzou a chvěla se strachem jako list ve větru. Na celém těle jí vyvstal studený pot, představovala si, jak ti mrtví kus po kuse trhají její údy. Dlouhou chvíli ležela vyděšena a nevěděla, co dělat. Říkala si:

„Mám se dát pohřbít? Co se mnou bude, jestli procitnu dřív, než přijde mnich a Romeo? Vydržím vůbec ten smrtelný puch, který patrně bude vydávat Tebaldovo tělo? Doma nesnáším ani nejslabší zápach. Co když v hrobce bude had nebo tisíc červů, kterých se tak štítím? Nemohu se na ně ani podívat a což teprve, až se budou okolo hemžit a polezou na mě? Tolikrát jsem slyšela, jak strašné věci se dějí v noci nejen v hrobkách, ale i v kostelech a na hřbitovech.“

Vystrašena podobnými myšlenkami se už málem rozhodla, že nevypije vodu s práškem a už už ji chtěla vylít na zem. Zdálo se jí, že blouzní, chvílemi přesvědčovala sama sebe, že musí vodu vypít, pak opět jí před očima vyvstávala všechna ta hrozná nebezpečí. Nakonec zvítězila náruživá láska k Romeovi, a když nad východním obzorem začalo svítat, statečně vypila nápoj, pokojně ulehla a brzy usnula.

Stará služka, která s ní spala, věděla, že dívka skoro celou noc nezamhouřila oči, ale nevšimla si, že něco vypila. Vstala a šla za svou obvyklou prací. Když se přiblížila hodina, kdy měla dívku vzbudit, vrátila se do ložnice a zavolala:

„Vstávej, Julie, už je čas!“

Otevřela okna, ale když viděla, že se dívka nehýbe a nevstává, šla k posteli, zatřásla s ní a řekla:

„Vstávej, ty malý lenochu!“

Ale dívka spala dál. Služka s ní začala lomcovat, tahala ji za nos,

štípala ji do tváří, ale nic to nepomáhalo. Juliiny životní síly ochably tak, že by ji byl neprobudil ani nejstrašnější rachot hromu. Stařena se vyděla, a když viděla, že Julie leží nehybná a necitelná jako mrtvola, byla přesvědčena, že zemřela. Dala se do pláče, celá zoufalá běžela vyhledat paní Giovannu a zalykajíc se slzami, že stěží mohla promluvit, jí řekla:

„Velkomožná paní, vaše dceruška je mrtvá!“

Matka spěchala s pláčem do dceřiny ložnice a každý si dovede představit, jak srdcervoucí bolest se jí zmocnila, když našla Julii v tom stavu, jak jsme vylíčili. Spínala ruce k nebi, nařkala, že by se byl kámen ustrnul, a její pláč by byl obměkčil nejlítější šelmu rozzuřenou nad ztrátou mláděte. Hlasitý nářek matky i služky bylo slyšet v celém domě a všichni se sběhli do ložnice. Přispěchal otec, a když spatřil dceru studenou jako led a bez jakékoli známky života, div nezemřel žalem.

Brzy se zpráva o tom rozšířila po celém městě. Přišli příbuzní a známí a čím víc lidí se v domě shromáždilo, tím hlasitější byl pláč. Okamžitě poslali pro nejlepší lékaře v městě, ti vyzkoušeli všechny prostředky, ale všechno jejich umění nic nez mohlo. Když jim rodiče pověděli, jak divně se Julie v poslední době chovala a že jen stále plakala a vzdychala, všichni jednomyslně usoudili, že zemřela následkem nesnesitelného zármutku.

Všichni v celé Veroně truchlili nad tou krutou a nenadálou smrtí. Ale nejusedavěji plakala zoufalá matka a nic ji nedovedlo utiřit. Třikrát objala dceru, pak klesla v mdlobách a zdálo se, že je stejně mrtvá jako dívka, což jen rozmnožilo bolest a znásobilo pláč. Bylo zde mnoho žen a všechny se jí snažily potěšit, jak nejlépe dovedly. Ale nebohou matku tak přemohla bolest, že byla blízka zoufalství a neslyšela, co jí kdo říká, jen volala k nebesům o slitování a rvala si vlasy jako šílená. Pan Antonio byl zdrcen stejně jako ona a čím úsilovněji potlačoval slzy, tím palčivěji žal zachvacoval jeho duši. Miloval dceru vroucně, ale jako rozumný muž se dovedl lépe ovládat.

Bratr Lorenzo napsal hned ráno Romeovi dlouhý dopis o prášku a o všem, co se stalo, a že příští noci odnese Julii z hrobky do své cely. Radil mu, aby se v převlečení snažil dostat do Verony, že na něj bude čekat do půlnoci příštího dne a že společně zařídí, co bude nejvhodnější. Přiložil k dopisu pečeť, dal ho spolehlivému mnichovi a přikázal mu co nejnaléhavěji, aby se ještě týž den vypravil do Mantovy, vyhledal Romea Montecchiho a odevzdal mu psaní, pouze jemu a nikomu jinému.

Mnich dorazil záhy do Mantovy, zajel do kláštera svatého Františka, zavedl koně do dvora a šel hledat kvardiána, aby si vyžádal některého z bratří jako průvodce po městě. Krátce před tím zemřel v klášteře jeden mnich a bylo podezření, že byl stížen morem. Zdravotní komisaři zjistili, že mnich určitě zemřel na mor, našli v tříselech zemřelého hlízu větší než vajíčko, což je zjevný příznak té strašné choroby. Právě když bratr z Verony sháněl průvodce, dostavila se zdravotní hlídka a velmi přísně nařídila kvardiánovi, aby pod ztrátou vladařovy přízně v žádném případě nikoho nepouštěl z kláštera. Mnich z Verony namítal, že přijel před malou chvilkou a s nikým se nestýkal. Ale marně se namáhal, byl nucen proti své vůli zůstat s ostatními v klášteře a nemohl Romeovi doručit důležitý dopis ani mu poslat vzkaz. To zavinilo hrozné neštěstí, jak brzy uslyšíte.

Zatím ve Veroně chystali důstojný pohřeb dívce považované za mrtvou a měla být ještě týž večer uložena do rodinné hrobky. Romeův sluha Pietro zaslechl, že Julie zemřela, a celý zarmoucený se rozhodl vydat se do Mantovy. Ale chtěl počkat, až dívku pochovají a uloží do hrobky, aby mohl pánovi vyprávět, že ji viděl mrtvou. Byl by mohl opustit Veronu kdykoliv, ale chtěl odjet v noci a dorazit do Mantovy, až budou otvírat brány.

Večer zvedli sluhové k všeobecnému zármutku celé Verony noštka s Julíiným tělem a v průvodu všech kněží z města je zanesli do kostela svatého Františka. Pietro byl neskonale dojat, litoval pána, jenž dívku tolik miloval, a byl tak smutný, že před odjezdem ani nezašel k bratru Lorenzovi, jak měl jindy ve zvyku. Kdyby tak byl udělal, byl by se dozvěděl o prášku, mohl to vyřídit Romeovi a nikdy by nebylo došlo k tomu neštěstí. Viděl Julii na márách, vyskočil do sedla, jel zvolna do Villafranky, kde chtěl zvíře nakrmit a trochu se prospat. Vstal dvě hodiny před úsvitem, při východu slunce vstoupil do Mantovy a zamířil k pánovu domu.

Ale vraťme se do Verony. Dívku odnesli do kostela a po obvyklém smutečném obřadu ji kolem půlnoci uložili do hrobky. Prostorná mramorová hrobka stála na hřbitově vedle kostela, měla několik průduchů vysoko nad zemí a přiléhala jednou stěnou ke zdi jiného hřbitova, kam zahrabávali kosti dřívějších nebožtčků, když ukládali do hrobky nové tělo. Otevřeli hrobku a bratr Lorenzo, jemuž svěřili dozor nad pohřbem, dal odtáhnout mrtvolu Tebaldovu do odlehlého kouta. Ale Tebaldo býval vždycky hubený, před smrtí ztratil mnoho krve, jeho tělo se jen zvolna rozkládlo a nevydávalo mnoho pachu. Lorenzo dal hrobku zamést a vyčistit, po-

staral se, aby dívka ležela co nejpohodlněji a dal jí pod hlavu polštář. Pak dal hrobku opět zavřít.

Pietro zastihl Romea na lůžku, a když k němu přistoupil, začal plakat a vzlykat, že nebyl schopen slova. Romeo byl nesmírně udiven, pochopil, že sluha přináší špatné zprávy, ale netušil, co se ve skutečnosti stalo. Zeptal se ho:

„Co s tebou je, Pietro? Co nového je ve Veroně? Jak se daří otci a ostatním? Nenapínej mě: co se stalo, že jsi tak zarmoucen? Mluv!“

Pietro překonal bolest a slabým, přerývaným hlasem mu vyprávěl o Juliině smrti, že sám viděl, jak ji nesou na hřbitov, a že se povídá, že zemřela žalem. Po té kruté zprávě zůstal Romeo dlouhou chvíli jako bez života. Pak vyskočil jako šílený z lůžka a začal si vyčítat:

„Ničemný, nevěrný Romeo, nejnevědčernější ze všech nevědč-níků! Tvá žena nezemřela žalem, z bolesti se neumírá, tys ji zabil, ty jsi jejím katem! Napsala ti, že raději zemře, než by se stala manželkou jiného, vyzývala tě, abys ji za každou cenu odvedl z otcova domu. A ty, líný, nedbalý a neodpovědný bídáku, jsi jen slíboval a těšil ji, aby byla klidná, že všechno zařídíš, ale odkládal jsi to ze dne na den, čekal jsi s rukama v klínu a Julie zemřela. Je mrtvá a ty jsi naživu! Zrádče, kolikrát jsi jí tvrdil a psal, že bez ní nemůžeš žít! A přece žiješ. Kde nyní dlí její duše? Bloudí, čeká, že ji budeš následovat, a říká si: ‚Ten lhář, ten proradný milenec a nevěrný manžel, ví o mé smrti, a přece žije dál.‘ Odpust mi, odpust mi, nejdražší choti, přiznávám se k těžkému hříchu. Ale protože ani nejpalcivější bolest mě nezavíjí života, vykonám to za ni a skončím vlastní rukou.“

Uchopil meč ležící u hlavy postele, vytáhl jej z pochvy a přiložil si hrot k hrudi v místě, kde tluče srdce. Ale dobrý sluha Pietro byl rychlejší a vytrhl mu zbraň z ruky. Pak mu říkal nejlidnějšími slovy, jakými sloužící dovede utěšovat pána, že musí zůstat naživu, ohleduplně ho káral za ten ztřeštěný nápad, domlouval mu, že žádná lidská moc nevrátí život mrtvé dívce. Krutá nečekaná zpráva Romea v prvé chvíli tak omráčila, že se proměnil jakoby v mramor a z jeho očí nestekla jediná slza. Ale nyní propukl v zoufalý pláč a nebyl k utišení. Rozhodl se, že tak jako tak nezůstane naživu, když drahá Julie zemřela, ale před Pietrem už o tom neřekl ani slovo, aby mu sluha nebo někdo jiný znovu nezabránil uvést rozhodnutí ve skutek. Nařídil Pietrovi, s nímž byl v ložnici sám, aby nikomu v domě neříkal o Juliině smrti ani o tom, jak si chtěl

pošetile sáhnout na život. Pak poručil připravit dva svěží koně. „Přeji si,“ řekl Pietrovi, „abys beze slova jel zpátky. Až budeš ve Veroně, nezmiňuj se otci, že se chystám domů, obstaraj železně sochory k otevření hrobky, kde odpočívá má choť, a topůrka k podepření dveří. Přijedu pozdě večer do Verony a půjdu přímo k tobě do tvého domku na konci zahrady. V noci navštívíme hřbitov, chci ještě jednou spatřit nešťastnou manželku, tak jak leží mrtvá. Ráno opustím nepozorovaně Veronu, chvíli za mnou vyjedeš ty a vrátíme se sem.“

Brzy nato vypravil Pietra na cestu, po jeho odchodu napsal dopis otci, žádal ho za odpuštění, že se bez jeho vědomí oženil, a vylíčil mu, za jakých okolností se zamiloval do Julie. Prosil ho, aby dal sloužit za Julii jakožto za svou snachu každý rok zádušní mši, a to na synovy náklady, neboť Romeovi patřil statek, který mu v závěti odkázala jedna teta. Přál si též zabezpečit Pietra, aby mohl do smrti pohodlně žít a nebyl nikomu na obtíž. Tyto dvě záležitosti kladl otci naléhavě na srdce jako své poslední přání. Teta zemřela přednedávnem a Romeo prosil otce, aby první výtěžek ze statku věnoval chudým.

Zapečetil dopis a vložil si ho pod šaty. Pak si vzal malou lahvičku s prudkým jedem, oblékl se jako Němec, vsedl na koně, sloužícím řekl, že se vrátí příští den brzy ráno a že si nepřeje, aby ho někdo doprovázel. Opatrně se vydal na cestu, přijel do Verony, když zvonili klekání, šel rovnou za Pietrem a zastihl ho doma. Sluha už připravil všechno, co si pán přál. Před půlnocí se vypravili s potřebným náradím ke klášteru a bez překážky se dostali na hřbitov vedle kostela svatého Františka. Vyhledali hrobku Capellettů, vypáchili dveře a podepřeli je pevnými topůrky. Pietro s sebou vzal na Romeův rozkaz malou lucernu, které se říká „zlodějská“, v jejím světle otevřeli hrobku a zajistili křídla dveří. Romeo vešel dovnitř a spatřil drahou manželku, jež opravdu vypadala jako mrtvá. Klesl vedle nosítek, snad ještě více mrtev než Julie, a dlouho ležel na zemi ochromen neskonalou bolestí. Když se vzpamatoval, objal zbožňovanou ženu, líbal ji, horkými slzami skrápěl její strnulou tvář a pro hořký pláč nebyl schopen slova. Byl hotov zemřít, přiložil lahvičku k ústům a jediným douškem vypil všechn jed. Pak přivolal Pietra, stojícího opodál na hřbitově, a když se sluha přiblížil a opřel o okraj hrobky, řekl mu:

„Zde leží, Pietro, má choť. Jak jsem ji miloval, to sám zčásti víš. Tak jako tělo nemůže žít bez duše, nemohu já žít bez své Julie. Proto jsem s sebou vzal hadí jed, který – jak víš – usmrčuje

člověka za méně než hodinu, a s radostí jsem ho vypil, abych spočinul mrtvý po boku milované ženy. Nebylo mi dovoleno být u ní za živa, ať tedy aspoň zůstanu spolu s ní pohřben. Zde vidíš lahvičku, v níž byl jed, který nám dal v Mantově, jak se pamatuješ, ten Spoleťan, co s sebou nosil živé zmije a jiné hady. Ať mi Bůh ve své nekonečné dobrotě odpustí, nezabil jsem se, abych ho urazil, ale abych nezůstal na světě bez drahé manželky. Vidíš v mých očích slzy, ale nedomnívej se, že lituji mladého života. Pláču z nevýslovné bolesti nad smrtí ženy, která si zasloužila klidný a radostný život. Dáš otci tento dopis, píšu mu, co má zařídit po mé smrti a jak naložit s čeledí, kterou jsem zanechal v Mantově. Tobě jako věrnému služebníkovi odkazuji dost, abys už nemusel sloužit jiným. Můj konec se blíží, cítím, jak smrtonosný jed zachvacuje všechny mé údy. Přiklop dveře a nech mě umřít vedle mé choti.“

Pietro byl dojat, cítil, jak mu nesmírná bolest svírá srdce v hrudi, pronesl k Romeovi mnoho láskyplných slov, ale všechno bylo marné, proti jedovatému nápoji nebylo léku. Romeo vzal Julii do náruče, líbal ji, čekal na blížkou neúprosnou smrt a znovu vyzýval Pietra, aby zavřel hrobku.

V té chvíli přestal působit prášek, který Julie požila, dívka se začala probouzet, cítila dotek cizích rtů, domnívala se, že přišel mnich, aby ji odnesl do své cely, že ji zvedl z nosítek a překonán žádostivostí ji líbá na tvář.

„Bratře Lorenzo,“ řekla, „takhle se odměňujete Romeovi za jeho důvěru? Vzpamatujte se!“

Snažila se vyprostit z jeho náruče, otevřela oči, spatřila, že ji objímá Romeo, okamžitě ho poznala i v německém obleku.

„To jste vy, můj drahý?“ zeptala se. „Kde je fra Lorenzo? Proč jste mě neodnesli z hrobky? Pro lásku Boží, pojďme pryč!“

Když Romeo viděl, že je Julie živá, zmocnila se ho současně štená radost i nejhlubší zármutek. Se slzami v očích odpověděl nejdražší choti:

„Ach, má zbožňovaná Julie, nikdo na světě nepoznal větší radost než já. Věřil jsem, že jste zemřela, a držím vás zdravou a živou v náruči. Ale kdo zakusil větší trýzeň než já v této chvíli? Musím zemřít právě v okamžiku, kdy tolik toužím žít! Nezbyvá mi víc než půlhodina života. Třebaže je nekonečně větší má radost, že vás vidím živou, než bolest, jež mi svírá nitro, blíží se chvíle, která nás provždy rozloučí. Prosím Boha, aby všechna ta léta, o která zkrátí můj mladý život, přidal vám, abyste zůstala na světě co nejdéle a

dočkala se šťastnějšího osudu než já, jehož dny jsou sečteny.“

Julie se trochu pozvedla na marách a řekla:

„Co mi to říkáte, můj pane? To jste přijel až z Mantovy, abyste mě potěšil takovou zprávou?“

Nešťastný Romeo jí tedy vysvětlil, že požil jed.

„Proboha, co to slyším?“ lkala Julie. „Copak vám bratr Lorenzo nenapsal, co jsme spolu já a on domluvili? Slíbil mi, že vám to zcela jistě dá vědět.“

S pláčem mu vyprávěla, co si s mnichem vymysleli, aby si nemusela vzít manžela, kterého jí chtěl dát otec. Romeo spatřil v kouté mrtvé tělo Tebalda, kterého zabil před několika měsíci v šarvátce, jak jste slyšeli. Obrátil se k němu a zvolal:

„Tebaldo, ať tvá duše prodlévá kdekoliv, věř, že jsem ti nechtěl ublížit. Nedbal jsi na má slova a pln hněvu jsi mě ohrožoval. Chtěl tomu tvůj zlý osud, že jsem tě v sebeobraně zabil. Jestliže jsi toužil po pomstě, dočkal ses jí. V tvé přítomnosti jsem vypil jed, před tebou dobrovolně umírám, vedle tebe budu pohřben. Za života jsme byli nepřáteli, po smrti budeme odpočívat v míru ve stejném hrobě.“

Pietro stál jako socha, slyšel Romeův nářek a Juliin pláč a nevěděl, je-li to skutečnost nebo jenom sen. Zdrčená Julie oslovila Romea:

„Bůh ší nepřál, abychom žili pospolu, nechť mi aspoň dovolí zůstat s vámi v této hrobce, protože ať se stane cokoliv, bez vás odtud živa neodejdu.“

Romeo ji znovu sevřel v náruči a zapřísahal jí, aby se nesnažila zemřít, ujišťoval ji, že opustí usmířen tento svět, bude-li vědět, že ona zůstane naživu. Životní síly ho zvolna opouštěly, už se nedokázal udržet vzpříma, klesl Julii do klína a se zrakem úpěnlivě upřeným do tváře zoufalé manželky řekl:

„Cítím, má nejdražší, že umírám.“

Bratr Lorenzo nechtěl nevímproč odnést Julii do své cely týž večer, co byla pochována. Příští noc, když se nedočkal Romea, zavolal jednoho spolehlivého mnicha, šli s náradím otevřít hrobku a objevili se tu právě ve chvíli, kdy Romeo ztrácel vědomí. Fra Lorenzo viděl, že je hrobka otevřena, spatřil Pietra a zvolal:

„Dobré nebe! Kde je Romeo?“

Julie poznala mnichův hlas, zvedla hlavu a řekla:

„Bůh vám odpust, pěkně jste poslal Romeovi!“

„Poslal jsem ho,“ tvrdil mnich, „svěřil jsem ho bratru Anselmovi, kterého znáš. Proč mi to říkáš?“

Julie ho vyzvala s hořkým pláčem:

„Vejděte a uvidíte sám.“

Bratr Lorenzo vstoupil do hrobky a spatřil umírajícího Romea.

„Romeo, synáčku, co se ti stalo?“ zeptal se.

Romeo otevřel pomalu oči, poznal mnicha a tichým hlasem ho požádal, aby se postaral o Julii, on sám už nepotřebuje pomoc ani radu, prosí jen Boha, aby mu odpustil hříchy. S velkou námahou pronesl nešťastný mileneček svá poslední slova, sevřel si dlaní srdce, dech vyprchal z jeho těla a jinoch byl mrtvý.

Usedavě plačící Julie ho znovu a znovu volala jménem, ale marně. Zdrčeně klesla na jeho bezduché tělo a dlouho ležela v mdlobách. Když s mnichovou a Pietrovou pomocí procitla z mrákot, sepjala ruce, políbila mrtvého milence na tvář a pravila:

„Drahý a jediný můj pane, byl jsi mi vším na světě, zdrojem veškeré radosti, jež se nyní tak náhle proměnila v hořký žal. V rozkvětu mládí ses rozloučil se světem, chtěl jsi zemřít ve věku, kdy jiní touží žít. Umíráš na klíně milované manželky, nikdy jsi netušil, že její hořké slzy budou stékat na tvou mrtvou tvář. Odešel jsi v přesvědčení, že se shledáme na onom světě. Tvá duše se možná již vznáší zde okolo mne udivena, že tak dlouho nepřicházím. Neobávej se, můj pane, nechci zůstat na zemi bez tebe. Brzy tě budu následovat a věčně budeme dlít spolu.“

Mnich i Pietro se rozplakali překonání vřelým soucitem nad nebohousťkou a snažili se ji utěšovat. Bratr Lorenzo jí domlouval:

„Co se stalo, dceruško, nemůže se odestát. Kdyby slzy mohly probudit Romea k životu, jistě bychom se všichni rádi v slzách rozplynuli. Ale není to možné. Smiř se s tím, musíš žít dál a nechceš-li se vrátit domů, odvedu tě do velmi zbožného kláštera, kde budeš sloužit Bohu a modlit se za Romeovu duši.“

Julie ho neposlouchala, litovala, že nemůže vlastním životem vykoupit život Romeův, byla pevně odhodlána zemřít. Zadržela dech a s Romeem v klíně bez dalších slov opustila tento svět.

Oba mniši i Pietro se jí snažili poskytnout pomoc, domnívali se, že omdlela. V té chvíli šla náhodou okolo knížecí hlídka. Muži zahlédli v hrobce světlo a běželi na hřbitov. Zastihli tam Pietra a dva mnišky, kteří jim vylíčili žalostný skon nebohých milenců. Několik biřiců zůstalo na stráž u obou mnišků, ostatní odvedli Pietra k panu Bartolomeovi a ohlásili mu, jak a kde ho dopadli. Pietro musil vladařovi podrobně vyprávět o lásce obou milenců.

Rozednilo se, pan Bartolomeo vstal a přál si vidět oba mrtvé. Zpráva o neštěstí se rozšířila po celé Veroně a mladí i staří spěchali

ke hřbitovu. Oba mniši a Pietro byli puštěni na svobodu a k ne-smírnému zármutku Montecchiů i Capelettů a celého města byl uspořádan slavný pohřeb. Pan Bartolomeo si přál, aby milenci byli pochováni v společné hrobce. Mezi Montecchiů a Capeletty byl uzavřen mír, ale ne nadlouho. Romeův otec si přečetl synův dopis a provedl všechno podle jeho přání. Nad hrobem nešťastných milenců byl vyryt do mramorové desky epitaf, v němž byl vylíčen jejich nešťastný osud.

Romeo myslil: ta, s níž se měli rádi,
je mrtva již a nechtěla žít dál.
Na jejím klíně sám si život vzal
oním jedem, co nazývají „hadí“.

Když dívka zhlédla krutý čin, v svém mládí
obrátila se k Pánu, pláč a žal,
a v nářku, jenž jí srdce rozrýval,
hvězdy i nebe vyzývala kradí.

Když viděla, že zemřel, mrtvá snad
více než on, „Bože,“ si šeptala,
„dopřej mi mého pána sledovat,

jen o to žádám, nechci, zoufalá,
než jen jít s ním, kam on si bude přát!“
A po těch slovech žalem skonala.